

luti unam integram pœnam complent, sicut sententia et executio idem crimen respiciunt. Rarius vero ferendæ sunt, quam simplex depositio, quia cum illa sit longe gravior pœna, propter graviora crimen, et extraordinaria ferenda est. Statim vero occurrebat explicandum, propter quæ peccata possit depositio aut degradatio ferri. Quod late tractant Angel., Sylvest., et alii, verb. *Degradatio*, et Canonistæ locis citatis. Breviter vero dicendum est, depositionem omnem ferri in primis posse in casibus a jure expressis, et non in aliis, nisi pro magnis sceleribus, juxta cap. Tuæ, de Pœnis. Quæ autem sint hæc gravia crimina, nulla certa regula præscribitur. Dicunt vero Innocentius, et alii, illa crimina, quæ in jure civili habent impositam pœnam mortis, censi magna in clericis, atque adeo sufficientia ad pœnam depositionis. Abbas vero, et alii concludunt hoc esse relinquendum judicis arbitrio. De quo videri possunt quæ notat Bern. Diaz de Lugo, in Pract. Crim., cap. 135 et 136.

4. *Tres casus in quibus clericus degradatur, et brachio sæculari traditur.* — *Primus.* — At vero degradatio cum sua depositione solum videtur posse fieri in casibus, in quibus post degradationem clericus traditur brachio sæculari, juxta cap. 2 de Pœnis, in 6, et cap. Novimus, de Verb. signif. Qui autem sint illi casus, magis pertinet scire ad Prælatos, et judices Ecclesiasticos fori contentiosos, quam ad confessores. Solent autem tres præcipue casus numerari ex Glossa in cap. Ad abolendam, de Hæret., scilicet, crimen hæresis, ex dict. cap. Ad abolendam, quod maxime procedit in hæretico relapso, et incorrigibili. Item in crimine falsi, id est, falsificandi litteras Apostolicas, ex cap. Ad falsariorum, de Crimine falsi; quanquam interdum Summus Pontifex eam pœnam moderetur, ut c. Novimus, § ult., de Verb. signif. Tertius casus assignari solet calumnia et contumelia gravis proprio Episcopo illata, ex cap. Si quis sacerdotum, 11, quæst. 4. Quæ tamen Doctores moderantur, ut intelligatur, si ille incorrigibilis sit. Et ideo alii non numerant hunc tertium casum de incorrigibilitate in aliquo speciali crimine, sed absolute de incorrigibilitate, nimirum, in quolibet crimine atroci, et scandaloso. De qua re plura videri possunt in Abbate, cap. At si clerici, de Judic., num. 37, et seq., in cap. Novimus, de Verb. signif., et alii Doctoribus, eisdem locis, quæ fere in

summam redigit Sylvest., verb. *Degradatio*, quæst. 3, 4; et latius Julius Clarus, lib. 5, § ult., quæst. 36, num. 33 et 34; Bern. Diaz, et ibi Salzedo, in Pract., cap. 130 et 140.

5. *Alius degradationis effectus, communis depositionis.* — Præter hæc maxime convenit degradationi, quod hominem reddit infamem, quod quidem quasi per antonomasiam illi tribuitur, tamen simpliciter commune est omni depositioni, et suspensioni perpetuæ proprie sumptæ, ut sumitur ex Abb. in cap. Cum te, de Re judic., num. 10. Probatur ex duplici principio, quod Adrian. P. ponit in cap. Omnes vero, 6, quæst. 1. Unum est: *Omnes, qui culpis exigentibus ad sacerdotium provehi non possunt, infames sunt*; constat enim degradatum, seu depositum culpis exigentibus, ad sacerdotium provehi non posse; nam qui propter suas culpas dignus est, ut a sacerdotio dejiciatur, a fortiori propter easdem est dignus, ne ad sacerdotium provehatur. Unde, qui deponitur ab inferioribus Ordinibus, non potest ad superiores Ordines promoveri, ex vi talis depositionis, ut a fortiori constat ex dictis in simili de suspensione; et hæc dicitur propria infamia canonica. Aliud principium est, *omnes illos esse infames in Ecclesiastico foro, quos leges civiles infames esse declarant*. Contrahitur autem infamia jure civili, quoties aliquis de gravissimo delicto per sententiam declaratur, et aliquando ex ipso genere pœnæ quod infame est, juxta l. Decuriones, cap. Ex quibus caus. infam. irrog., et cap. Infames, § Porro, 3, quæst. 7, et sumitur ex l. 1, ff. de lis, quæ notantur infamia. At vero qui deponitur vel degradatur, publica sententia declaratur facinorosus de aliquo publico et gravissimo crimine. Ipsum etiam genus pœnæ infame est, ut a simili declaratur optime ex legibus civilibus, juxta quas miles efficitur infamis cum exautorizatur, eique insignia militaria detrahuntur, juxta l. 2, § Ignominia, ff. de lis quæ notantur infamia, nam per quamdam analogiam ad illam exautorizationem, degradationem actualem declaravit Pontifex in dict. cap. 2 de Pœnis, in 6. Unde sine dubio major infamia creatur ex actuali degradatione, quam ex sola verbali, et ex hac major, quam ex simplici depositione. Nihilominus tamen omnis depositio infamem reddit propter causas dictas.

Discrimina inter degradationem et depositionem.

6. *Prima ex solemnitate.* — Differt autem actualis degradatio a depositione qualibet in solemnitate. Nam licet illam specialem solemnitatem non requirat, quam ejus verbalis depositio, aliam tamen propriam postulat. Priorem partem docent Angelus et Sylvester, verb. *Degradatio*, cum Panormitano in cap. Qualiter, 2, de Accusationibus, et in cap. 3 de Sentent. et de re judic., num. 10, ubi idem tenet Felinus, num. 6; Geminian., dicto cap. 2 de Pœnis, in 6; Bernardus Diaz, in Pract. Crim., c. 3, num. 7. Et est communis sententia Juristarum. Quia in dicto cap. 2 solum dicitur, ut degradandus actualiter ad præsentiam Episcopi adducatur, et quod Episcopus suum munus exequatur; ergo non requirit præsentiam aliorum Episcoporum, aut dignitatum, etc., sed prolata sententia coram ipsis, postea solus Episcopus potest publice actualem degradationem complere. Itaque habet usus. Et juxta hæc intelligenda sunt c. 1 de Hæret., in 6, et Concil. Trident., sess. 13, cap. 4 de Reform., cum dicunt, ad degradationem requiri certum numerum Episcoporum, quorum loco alii substituuntur. Loquuntur autem de degradatione ratione verbalis depositionis, quæ illam præcedit, et ad illam proxime ordinatur; loquuntur enim secundum antiquiora jura, ex quibus hoc constat. Posterior item pars constat ex eodem cap. 2 de Pœnis, in 6, ubi specialis solemnitas degradationis describitur sufficienter, nimirum quod degradandus indutus sacris vestibus, et portans instrumenta sacra, id est, vasa, aut librum, seu ea, quæ pertinent ad illum Ordinem, a quo degradatur, ad Episcopi præsentiam adducatur, et ab eo publice illis exuatur, ac tandem radatur, vel tondeatur caput illius, cum aliqua forma et tenore verborum, quæ effectum hujus degradationis declarant. Per quam cærimoniam quoad privationem Ordinis, aut beneficiorum, nihil de novo fit, nam per prolationem sententiæ depositionis erat jam factum, sed illud ipsum quasi solemniter promulgatur, et repræsentatur ad majorem ignominiam et terrorem, et ut persona illa veluti disponatur ad ultimum effectum, quem addit hæc pœna ultra depositionem verbalem. Unde quod Abbas dixit in cap. Inquisitionis, de Accus., num. 6, nullam esse differentiam realem inter degradationem et privationem officii et beneficii, non

est absolute verum, sed solum quoad illum effectum; nam simpliciter multum differunt, ut merito dixit Innocentius, quem sine causa ipse impugnat, ut ex dictis patet, et amplius ex dicendis.

7. *Secunda differentia.* — *Sylvester rejicitur.* — *Depositus etiam incorrigibilis non amittit privilegium canonis.* — *Sylvester improbat.* — Secundo ergo principaliter differunt, quod hæc degradatio privat privilegio clericali, quod non facit sola depositio. Unde immerito Sylvester, verb. *Degradatio*, in princ., proponens quasi verborum formam, per quam depositio verbalis fit, ponit hæc: *Degradamus te privantes officio et beneficio, et privilegio clericali*. Hoc enim postremum non pertinet ad sententiam depositionis ut sic; neque est proferendum usque ad actualem degradationem. Ita colligunt omnes ex dicto cap. 2 de Pœnis, in 6, ubi in ablatione ultimi vestimenti ita dicitur esse proferendum: *Auctoritate Dei omnipotentis, Patris, Filii, et Spiritus Sancti, ac nostra, tibi auferimus habitum clericalem, et exuimus te omni Ordine, beneficio, ac privilegio clericali*. Quia ergo illa forma vera et efficax est, hunc effectum sine dubio habet hæc pœna, et quia hic effectus ultimus assignatur ut illi proprius, depositioni non convenit, ideoque per illum optime ab illa distinguitur. Unde fit, ut percutiens degradatum clericum, non incurrat censuram canonis *Si quis suadente*, quod secus est, si depositum tantum percutiat. Ita tenet Glossa in dicto cap. 2, quam omnes sequuntur, ex illo principio, quod ille privatus est privilegio clericali, non vero hic. At vero Sylvester, num. 8, limitationem addit, nisi post verbalem depositionem sequatur incorrigibilitas, nam tunc etiam amittere putat privilegium, absque alia declaratione Ecclesiastici judicis, juxta cap. Cum non ab homine, de Judiciis, citatque Abbatem, in cap. Ad abolendam, de Hæretic. Sed neque Abbas hoc dicit; neque ex dicto cap. Cum non ab homine, colligitur, sed potius contrarium; nam juxta illud, clericus depositus, et incorrigibilis prius excommunicandus est; et si adhuc sit pertinax, potestati sæculari tradendus. Non ergo amittit ipso facto privilegium propter incorrigibilitatem, donec per judicem Ecclesiasticum illo privetur, quod regulariter non fit, nisi per realem degradationem. Et confirmatur, nam incorrigibilitas non habet certum terminum, nec consistit in uno actu, vel contumacia, sed habet latitu-

dinem; pendet ergo ex arbitrio iudicis definire, quando aliquis propter illam dignus est privari privilegio Ecclesiastico; non est ergo hoc committendum vulgi opinioni, imo nec iudicio secularis iudicis, sed Ecclesiastici; ergo donec per sententiam ejus privetur clericus tali privilegio, non potest ab aliis privari; ergo incurrit in canonem *Si quis suadente*, si illum percussant. Nec sufficit sententia declaratoria incorrigibilitatis (ut sic dicam), quia nullum est jus, quod imponat hanc poenam ipso facto, etiam post declarationem illam; requiritur ergo sententia condemnatoria.

8. *Depositus non privatur privilegio fori, secus degradatus.* — Atque idem dicendum est de privatione privilegii fori; nam ante degradationem actualem non potest iudex secularis procedere contra huiusmodi clericum etiam depositum. Quod adeo verum censeo, ut, licet depositio verbalis facta sit in ordine ad actualem, donec ipsa actualis executioni mandetur, et proferatur ultima verborum forma supra citata, non possit secularis iudex talem personam apprehendere, aut iudicare, quia nondum privatus est privilegio clericali, ut ex dicto cap. 2 colligitur, adjunctis aliis, ex quibus constat, depositum verbaliter tantum adhuc esse de Ecclesiastico foro, et a seculari exemptum. Et ideo Ecclesia nunquam consuevit tradere clericum reum brachio seculari usque ad actualem degradationem ejus; neque secundum jus ordinarium existimo aliter fieri posse, quamvis ob necessitatem urgentem possit aliquando aliter fieri, praesertim interveniente Summi Pontificis auctoritate. At vero post degradationem actualem, cum degradatus privilegio clericali privetur, statim efficitur fori saecularis, veluti necessaria consecutione, quia non debet relinqui nullius fori, et sui juris, et quia per privilegium clericale exemptus fuit a seculari foro, ideo, ablato privilegio, statim revertitur ad antiquum forum. Atque ita et iudex secularis potest statim de causa illius cognoscere, et Ecclesia consuevit clericos criminosos, ac rebelles jam degradatos tradere secularibus iudicibus. In quo debet observare Ecclesiasticus Praelatus, ut cum (finita degradatione) seculari iudici pronuntiavit, ut in suum forum recipiat degradatum, *efficaciter pro eo intercedat, ut citra mortis periculum sententiam circa eum moderetur.* Haec enim fere verba sunt Innocentii III, in cap. Novimus, de Verbor. significat., ex quo textu multa ex dictis sumuntur.

9. *Descriptiones depositionis verbalis et degradationis.* — Atque ex his tandem colligere licet, descriptiones degradationis, et depositionis ad illam ordinatae; nam de altera, quae suspensio perpetua est, jam satis constat ex dictis de suspensione. Depositio ergo verbalis est privatio perpetua clericalis muneris per canonicam sententiam cum debita solemnitate prolata. Degradatio autem est perpetua privatio clericalis muneris, et privilegii, effecta post similem sententiam, adjuncta reali actione, et caeremonia per canones instituta. In quibus descriptionibus non ponimus censuram loco generis, ut multi faciunt, quia non putamus has esse censuras, cum non sint medicinales poenae, sed vindictivae tantum. Posset tamen loco generis poni nomen poenae; satis tamen ex se notum est, privationem illam esse poenalem, seu in poenam impositam. Deinde satis etiam ex dictis declaratae relinquuntur omnes causae, et effectus degradationis; nam quoad causam efficientem habet eandem, quam depositio. Solumque oportet advertere, quod Concilium Tridentinum declaravit, depositionem verbalem posse fieri ab Episcopo per se vel per vicarium suum; realem vero solum per seipsum. In causa vero subjectiva convenit haec degradatio cum depositione et suspensione, ut dictum est. De materia vero circa quam, seu fine, propter quem privatio haec fit, et de forma et modo ferendi illam, satis etiam est dictum. Quod vero spectat ad effectus, iidem sunt effectus degradationis, qui depositionis, addita privatione clericalis privilegii, cum majori quadam infamia, ac dedecore, ex qua privatione tanquam ex causa per accidens removente prohibens, sequi solet seculare iudicium circa talem personam, et poenam, quae per illud imponuntur; illi tamen non possunt dici effectus degradationis, nisi valde remote, et per accidens.

10. *De ablatione seu remissione poenae degradationis.* — De huius autem poenae solutione, et remissione, aut de causis, per quas fieri possit, nihil dicere oportet, quia per se repugnat institutioni, et quasi naturae talis poenae, cum perpetua sit. Ideoque jure ordinario a nemine tolli potest; Summus vero Pontifex per potestatem absolutam poterit illam auferre; raro tamen, vel nunquam id facit. Imo juxta praesentem Ecclesiae consuetudinem non datur huic remissioni locus; nullus enim degradatur, nisi brachio seculari statim tradatur, a quo poena mortis mulcta-

SECTIO I.

Quibus modis, seu propter quas causas clericus suspensus maneat in ordinatione sua.

1. *Principium generale.* — Supponendum est in hac materia, verum habere principium illud in irregularitate tritum, suspensionem nunquam incurri ipso facto, nisi in casibus a jure expressis. Cujus ratio est evidens, quia haec poena non incurritur ipso facto ex natura rei tantum, ut per se notum est; neque ex vi sententiae ab homine latae, ut nunc supponimus; ergo debet esse virtute alicujus juris positivi; ergo oportet, ut in ipso jure satis sit expressa talis poena; alioqui si res sit dubia, erit in mitiorem partem interpretanda, juxta communem regulam legis poenalis.

Prima suspensio in Ordinum susceptione contracta.

2. Hoc supposito varii casus recenseri solent, in quibus clericus suspensus manet, eo quod non recte Ordines suscipiat. Primus est de illo, qui Ordines suscipit ab eo Episcopo, qui non potest licite illos dare, eo quod jam Episcopatum renunciavit. Quae colligitur ex cap. 4 de Ordinatis ab Episcopo qui renunciavit Episcopatum; ubi non simpliciter, sed cum variis distinctionibus et limitationibus loquitur Pontifex. Primo ergo distinguit de Episcopo, qui renunciavit loco tantum, vel qui renunciavit etiam dignitati. Dicitur autem renunciare loco, qui Episcopatum dimittit, quod est officium, seu potestatem jurisdictionis omittit; dignitati autem renunciare dicitur, qui quantum est in se, etiam potestatem Ordinis Episcopalis dimittit, vel potius ejus usu se privat; supponitque Pontifex posse Episcopum etiam hoc modo renunciare Episcopatum, et post factam renunciationem, et acceptatam ejusdem Pontificis Summi auctoritate (hoc enim necessarium est), non posse Episcopum licite proprios actus Episcopalis Ordinis exercere; hanc enim vim habet acceptata renunctio. Dixi autem non posse licite, quia valide potest; nam character est indelebilis, in quo consistit potestas Ordinis, quae ad valorem actus sufficit, qui ex jurisdictione non pendet; quanquam ut recte fiat, debeat secundum jus fieri.

3. *An ordinatus ab Episcopo, qui tantum loco renunciavit, sine proprii licentia, sit sus-*

tur. Olim vero frequenter videtur fuisse usus hujus degradationis; et ideo aliquando dabatur locus restitutioni, quando scilicet postea constabat, degradationem fuisse injuste factam; et tunc restitutio ad pristinum Ordinem futura erat non tantum verbalis, sed etiam realis, per exteriorem traditionem rerum, seu instrumentorum et vestium, quae in unoquoque Ordine tradi solent. Ita enim statuitur in Concil. Tolet. IV, c. 27, et refertur in c. Episcopus, 41, q. 3. Nunc autem, ut dixi, hoc locum non habet, quia post degradationem statim sequitur mors. Tamen si contingeret post degradationem constare de falso testimonio, sicut esset mors suspendenda, ita post declarationem nullitatis prioris sententiae pristinus gradus esset restituendus, dictaque forma servanda esset. Idemque esset, si Pontifex de absoluta potestate alicui jam degradato poenam mortis remitteret, eumque vellet ad pristinum statum restituere propter magnam fidei, aut contritionis ostensionem, verbi gratia, et spem alicujus magni fructus; quamvis etiam posset tunc Pontifex si vellet, in praedicta forma restitutionis dispensare, cum non sit de substantia Ordinis, ut per se constat.

DISPUTATIO XXXI.

DE SUSPENSIONIBUS IN PARTICULARI, QUAE IP SO JURE LAE SUNT.

Hactenus explicuimus generalem doctrinam de suspensione; superest, ut sicut de excommunicatione fecimus, ita hic suspensiones omnes, quae ipso jure latae sunt, explicemus. De suspensionibus autem, quae ab homine feruntur, nihil dicendum occurrit, quia nihil addunt speciale, quod certum sit, et sub scientiam cadat, praeter ea, quae omnibus suspensionibus generalia sunt. Neque etiam in eis, prout sunt in usu, aliquid occurrit, quod speciali declaratione indigeat. Circa suspensiones autem a jure latas advertendum est, quasdam esse communes omnibus clericis, ut sic; alias vero quorundam clericorum proprias, ut Episcoporum, vel sacerdotum secularium, vel regularium. Rursus quae communes sunt omnibus, quaedam in ipsa ordinatione contrahuntur, aliae post ordinationem. De quibus sigillatim dicendum est.